

(34) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਕੀਲ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ।

(35) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1, ਸੰਮਨ ਆਰਡਰ, ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-5 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨ I ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 10,000 ਇੱਕ ਬੇਲੋੜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ I int ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਸੀਆਰਐਲ. ਐਮ. ਨੰਬਰ 22267/2009

18 ਦਸੰਬਰ, 2009

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 — ਐੱਸ. 311 — ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ — ਧਾਰਾ 307/34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼—ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ/ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। . ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀ.ਸੀ.-

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 311 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। PC - 311 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਪੀਸੀ— ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ-ਅਧਿਕਾਰ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ 'ਤੇ ਗਿਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, , ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਢੁੱਕਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - 311 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਢੁਕਵੇਂ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਣਜਾਣੇ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਾਰਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਇਸ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੀਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ 18)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੀ.ਸੀ., ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਖਮੀ ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥ, ਚਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਮੈਡੀਕੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਰਾਜ ਅਤੇ ਏਸੀ/ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ , ਜੋ ਕਿ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੂਰਣ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਇੱਕ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇਗੀ। ਸੱਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ 'ਤੇ ਗਿਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸੁਭਾਅ ਦਾ.

(ਪੈਰਾ 20)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੁਨੀਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਏ.ਐਸ. ਰਾਏ, ਏ.ਏ.ਜੀ. ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1-ਰਾਜ ਲਈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਲਈ ਪੀ.ਐਸ.ਖੁਰਾਣਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.

(1) ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 28 ਮਈ, 2009 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਅਨੇਕਚਰ P-6), ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਰੂਪਨਗਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ/ਚਸਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਦੇ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰੀਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਟਾਇਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 96 ਮਿਤੀ 20 ਅਗਸਤ, 2008 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 307/326/34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਥਾਣਾ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ 20 ਅਗਸਤ 2008 ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। 19 ਅਗਸਤ, 2008 ਨੂੰ, ਜ਼ਖਮੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 19 ਅਗਸਤ, 2008 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 8.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਰਹਿੰਦ ਨਹਿਰ 'ਤੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬੀ/ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਦੀ ਧੀ, ਭਾਵ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਵਾਸੀ ਮੁਹੱਲਾ ਰਾਏਵਾੜਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਰਾਹਗੀਰ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵੀ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚਸਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਤੇਜਾ @ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਪੁੱਤਰੀ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੋਸਤ ਹੈ, ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਮਲਾਵਰ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ 100 ਗਜ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਗਲੀ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ. ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ

ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਜ਼ਖਮੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ) ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਆਰ./ਮੈਡੀਕਲ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਨੇ 18 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 307/326/34 ਐੱਲਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। 2008. ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ, ਅਰਥਾਤ, ਪਰਮਜੋਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪੋਪਨ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਥੇ) ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 82/83 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਐਮ.ਐਲ.ਆਰ. ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਬਨਾਮ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਦੇ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਸਿੰਘ, ਚਲਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ/ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2, ਪਰਮਜੋਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪੋਪਨ ਨੇ 18 ਨਵੰਬਰ, 2009 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ, ਰੂਪਨਗਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ।

(3) 17 ਮਾਰਚ, 2009 ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 307/34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਦੇ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 323/326 ਐਲਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। / ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ/ਜ਼ਖਮੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.

(4) ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਬਿਆਨ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮ

ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ। ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ/ਜ਼ਖਮੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ/ਜ਼ਖਮੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ

ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਚਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਸਮੇਂ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਉਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ/ਜਵਾਬਦਾਤਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਰਹਿ ਗਈ ਕਮੀ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੱਖਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬੰਧਤ ਦਰਖਾਸਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਰੂਪਨਗਰ, ਨੇ 28 ਮਈ, 2009 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ (ਅਨੈਕਸ਼ਨ ਪੀ-6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ।), ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੁਆਰਾ, ਦੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ/ਜ਼ਖਮੀ, ਅਰਥਾਤ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ @ ਦੇ ਬਿਆਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ/ਜ਼ਖਮੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗਵਾਹ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਬਨਾਮ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ [ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਨੈਕਚਰ P-9 ਅਤੇ ਅਨੈਕਚਰ P-10 (ਕੋਲੀ)] ਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ।

ਦੇਸ਼ੀਆਂ/ਜਵਾਬਦਾਤਿਆਂ ਦਾ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਖੁਦ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਰੂਪਨਗਰ, ਨੇ ਸਿਰਫ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਗਲਤੀ ਇਕ ਸੱਚੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਨਸਾਫ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(7) ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਧਾਰਾ 311 ਕਰੋੜ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰ.ਸੀ. **ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਸੈੱਲ ਦੇ** ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਫਸਰ-ਇੰਚਾਰਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ, (1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੀ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ, ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਕਮੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਰ.ਸੀ. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ 28 ਮਈ, 2009 (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ ਪੀ-6) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਰੂਪਨਗਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਜਵਾਬ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ 20 ਅਗਸਤ, 2008 ਨੂੰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਤੱਥ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਪੁਲਿਸ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਨ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੇਜੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-7 ਅਤੇ ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-8) ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕੋ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਨੇਕਚਰ P-9 ਅਤੇ ਅਨੇਕਚਰ P-10 (colly) ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(1) 1999 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪੈਰਾਥਿਕ) 440

(9) ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 9 ਅਕਤੂਬਰ, 2009 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(10) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 301 (1)(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਜੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 311 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਹ **ਸੋਮਸੁੰਦਰਮ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਬੋਸ, (2)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਕਮੀ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ

ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਰ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ **ਮਦਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, (3)** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਭਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਚਨਬੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚਲਾਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਪਰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ। ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ-ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਿਆਨ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ

(2) 2001 (2) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 830

(3) 1997 (2) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 808

ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ. ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰੂਪਨਗਰ, 28 ਮਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਐੱਸ . 2009 (ਅਨੇਕਚਰ P-6)। ਉਸ ਦੀ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ, 28 ਮਈ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ / 2009 (ਅਨੇਕਚਰ P-6), ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ। ਰੂਪਨਗਰ, ਸੀ. ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਧਾਰਾ 216 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਜੋੜਨ ਲਈ ਤਰਜੀਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(11) ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(12) ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 5 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਨੇਕਚਰ P-7 ਅਤੇ ਅਨੇਕਚਰ P-8 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਬਨਾਮ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਨੇਕਚਰ P-9 ਅਤੇ ਅਨੇਕਚਰ P-10 (ਕੋਲੀ) ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [ਅਨੇਕਚਰ P-9 ਅਤੇ ਅਨੇਕਚਰ P-10 ਕ੍ਰਮਵਾਰ (ਕੋਲੀ)] ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 19 ਅਗਸਤ ਹੈ। 2008 ਅਤੇ ਤੇਜਾ @ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ 19 ਅਗਸਤ, 2008 ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਚਮਕੌਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਸਾਹਿਬ, 20 ਅਗਸਤ, 2008 ਨੂੰ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਬਨਾਮ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ, 20 ਅਗਸਤ, 2008 ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਐਮ.ਐਲ.ਆਰ./ਮੈਡੀਕਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸਮਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਵਾਬ ਅਨੁਸਾਰ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਤੇ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਦੀ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਮਨ ਕਰੇ, ਜਾਂਚ ਕਰੇ, ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਵੇ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਪੜਤਾਲ ਕਰੇ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਬੂਤ ਐਪ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ਲਈ ਅਪੈਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੋਝੀ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(13) ਇਸ 'ਤੇ ਇਸ ਸਟੈਜੀਸੀਸੀਸ਼ਨ 311 ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ

"311. ਸਮੱਗਰੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, -

ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸੰਮਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸੰਮਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਮੁੜ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(14) ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

“ਸੈਕਸ਼ਨ ਜਦੋਂ ਉੱਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ, ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗੀ, ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਗੋਂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਾਨੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਰਾਦਾ ਸੱਚ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਸੱਚ ਦੀ ਹੀ ਜਿੱਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਸੱਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕਾਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

9, ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉੱਤੇ ਬੋਧਦਾ ਹੈ"

ਜ਼ਿਮਿੰਦਾਰੀ; ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 60, 64 ਅਤੇ 91 1872 (ਸਬਿਪ ਵਿੱਚ "ਸਬੂਤ ਐਕਟ") ਇਸ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹਿੰਤਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਰੋਕੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ "[ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਕੀ ਨਵਾਂ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10, ਧਾਰਾ 311 ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਗੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਰ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਜਿਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ

ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਜਿਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਰ ਦਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਿਰਾਹ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਹਨਾਂ

ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜਮਤਰਾਜ ਕੇਵਲਜੀ ਗੋਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [1967(3)

SCR 415] ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(17)

ਰਾਜਿੰਦਰ ਬਨਾਮ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਸੈੱਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅਫਸਰ-ਇੰਚਾਰਜ, ਦਿੱਲੀ, (5) ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਲਈ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਗਲਤੀ ਅਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“7. ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਮ ਅਨੁਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਜਾਂ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ। ਕਹਾਵਤ 'ਗਲਤੀ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਹੈ' ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ

(5) 1999 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪੈਰਾਥਿਕ) 440

ਮਨੁੱਖ ਸੰਭਾਵੀ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਭਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਐਚ. ਲੈਕੂਨਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਮੀਆਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਪਾੜਾ ਵਜੋਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਪੂਰਣ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ

ਧਿਰ ਉਹ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਕਾਰਨ ਉਚਿਤ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਵਡਿਆਈ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਬਾਦ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਫੌਜਦਾਰੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨਾ ਜਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(9) ਮੋਹਨ ਸ਼ਾਮਜੀਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰ) ਦੇ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਜੋ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ, ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੋ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਲੋੜਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇਸ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(18) ਮਾਨਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਉਚਿਤ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ

ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਇਸ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(19) ਮਾਣਯੋਗ ' ਬਲਹੋਨਾ ' : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ o 1 ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ (6) ਦੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਰਾਜ (6) ਨੇ ਅਪੈਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰੋ-2 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"2. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਲਈ ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗੀ ਰੁਝਾਨ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰੈਫਰੀ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੁਝਾਰੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਵਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਟੱਲ ਵਿਗਾੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਚਾਅ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਕੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸਰਗਰਮ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ:

"ਹਰ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੋਜ ਦੀ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਖੋਜਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ (ਉਹ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ) ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਰ ਰਸਤੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰੇ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਦੇਆਈਆਰ 198! ਐਸਸੀ 1036

ਇੱਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਬਾਰੇ, ਸੰਬੰਧਤ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ। ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 172 (2) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ-ਡਾਇਰੀਆਂ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। .. ਕਮਿਟਿੰਗ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੱਜ"। (ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ **ਨੇਲੋਰ** ਬਨਾਮ

ਇੰਟਨਾ ਰਮਨਾ ਰੈੱਡੀ, ILR (1972) ਅਧ. ਪ੍ਰ. 683)। "

(20) ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਉਰਫ ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੱਥੀ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਆਰ.ਸੀ. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਖਮੀ ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173

ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ., ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥ, ਚਲਾਨ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਮੈਡੀਕੋ ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੀਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ/ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਵਿਚ, ਜੋ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੂਰਣ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਇੱਕ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇਗਾ। ਸੱਚਾਈ. ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ

(21) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ/ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ 1 ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਦਵਤਾ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਰੂਪਨਗਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ 3 ਮਿਤੀ 28 2009 (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-6), ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 311 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ PC ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 216 ਸੀ.ਆਰ. ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਜੋੜਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਕਰੋੜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੀ.ਸੀ.

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰੁਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

